

Poznań, 29 kwietnia 2026 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

NP-II.4131.1.82.2026.3

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.)

orzekam

nieważność § 1 pkt 1 w zakresie zwrotu "za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny", § 1 pkt 2 w zakresie zwrotu "za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia lub ćwiczeń liczona od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej", § 1 pkt 3 w zakresie zwrotu "za każdą rozpoczętą godzinę zabezpieczenia", § 2 w zakresie zwrotu "który uczestniczył w szkoleniu podstawowym" oraz zwrotu " za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia" uchwały nr XXVII/135/2026 Rady Gminy Mycielin z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Mycielin - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 30 marca 2026 r. Rada Gminy Mycielin podjęła uchwałę nr XXVII/135/2026 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Mycielin.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025. Poz.1153 ze zm.), art. 15 ust. 1 i 2 oraz art. 15a ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025r., poz. 244)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 1 kwietnia 2026 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl
www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117
e-Doręczenia: AE:PL-89487-43442-EWAFK-19

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 244, z późn. zm.), dalej zwanej "ustawą": "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych". Nadmienić należy, że w świetle art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy: "Kandydatem na strażaka ratownika OSP jest: (...) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych". Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 ustawy: "Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

W § 1 badanej uchwały rada przyjęła: "Ekwiwalent pieniężny dla strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Mycielin, za uczestnictwo: 1) w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych ustala się na kwotę 25,00 zł (słownie: dwadzieścia pięć złotych 00/100) za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej

lub gotowości do wyjazdu, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny; 2) w szkoleniach lub ćwiczeniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty ustala się na kwotę 9,00 zł (słownie: dziewięć złotych 00/100) za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia lub ćwiczeń liczona od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej, 3) w zabezpieczeniu obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym na kwotę 9,00 zł (słownie: dziewięć złotych 00/100) za każdą rozpoczętą godzinę zabezpieczenia."

Prawodawca miejscowy, realizując upoważnienie wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy, związany jest treścią powołanej regulacji ustawowej. Rada gminy była zobowiązana jedynie do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, co wynika wprost z treści art. 15 ust. 2 zdanie pierwsze, nie zaś do określenia sposobu jego naliczania. Sposób wyliczania ekwiwalentu został bowiem określony przez samego ustawodawcę w treści art. 15 ust. 2 zdanie drugie i następne. Nadto należy zauważyć, iż lokalny prawodawca w przedmiotowej uchwale określił sposób naliczania ekwiwalentu, w sposób odmienny, niż to wynika z przepisu rangi ustawowej, tym samym dokonano niedozwolonej modyfikacji przepisu art. 15 ust. 2 ustawy.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że postanowienia § 1 pkt 1 w zakresie zwrotu "za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny", § 1 pkt 2 w zakresie zwrotu "za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia lub ćwiczeń liczona od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej", § 1 pkt 3 w zakresie zwrotu "za każdą rozpoczętą godzinę zabezpieczenia" oraz § 2 w zakresie zwrotu " za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia" uchwały nr XXVII/135/2026 Rady Gminy Mycielin z dnia 30 marca 2026 r. , wykraczają poza granice delegacji ustawowej określonej w art. 15 ust. 2 ustawy, jednocześnie w sposób nieuprawniony modyfikują przepis kompetencyjny, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Niedozwolonej modyfikacji przepisu ustawowego dokonano również przy konstrukcji § 2 uchwały, w którym wskazano, że ekwiwalent pieniężny przysługuje kandydatowi na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, który uczestniczył w szkoleniu podstawowym. Zgodnie natomiast z treścią art. 15 ust. 1a pkt 1 w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy, taki ekwiwalent przysługuje za udział w szkoleniu podstawowym, ale tylko przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl
www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117
e-Doręczenia: AE:PL-89487-43442-EWAFC-19

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.
2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
/-/ Karolina Fabiś-Szulc
(kwalifikowany podpis elektroniczny)

Otrzymują:

Rada Gminy Mycielin
Wójt Gminy Mycielin